

РЕШЕНИЕ

№ 254

гр. София, 15.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-11 СЪСТАВ, в публично заседание на деветнадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Петя Т. Стоянова Владимирова

при участието на секретаря Диана Ст. Борисова
като разгледа докладваното от Петя Т. Стоянова Владимирова Гражданско дело № 20231100110771 по описа за 2023 година

Образувано е по предявен от Ж. Й. П. срещу Прокуратурата на Република България иск с правна квалификация чл. 2, ал. 1, т. 3, пред. 1-во от ЗОДОВ за осъждане на ответника да заплати сумата от 100 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени по повод образувано срещу ищеца наказателно производство, ведно със законната лихва, считано от 14.08.2020г. до окончателното изплащане на вземането.

Излагат се съображения, че с постановление за привличане в качеството на обвиняем по ДП № 15259/08 г., по описа на 01 РУ-СДВР, пр.пр. № 40276/07 г., по описа на СРП, ищецът е бил привлечен като обвиняем за извършване на престъпление по чл. 201, вр.чл.26 от НК. Спрямо ищеца се сочи да е внесен обвинителен акт и образувано НОХД №397/2012г. по описа на СРС, 98 състав. С определение от 10.07.2014год. съдебното производство е прекратено и делото върнато на СРП поради допуснати съществени процесуални нарушения. Впоследствие повторно е внесен обвинителен акт срещу ищеца и образувано НОХД №17270/2014год., по описа на СРС, 98 състав. С присъда от 23.10.2019год., потвърдена с решение от 14.08.2020г. по ВНОХД №288/2020 г. по описа на СГС, I възз. с-в., ищецът е бил признат за невиновен в извършване на престъплението.

Поддържа се делото да е продължило дванадесет години, като ищецът се е явил по 24 съдебни заседания по него. Излагат се съображения, че образуваното наказателно производство оказало негативно влияние както върху физическото, така и върху психичното здраве на ищеца, бил депресиран, развил хипертония, дерматологично заболяване, което се отличава и появява с произход-силен стрес и нервно напрежение. Твърди се, че производството предизвикало множество скандали и напрежение с членове на семейството му, което довело до раздяла със съпругата му. Наказателното преследване попречило и на професионалното развитие на ищеца, изпитвал страх, че ще бъде осъден за извършването на престъплението, в което е обвинен. Ограничил социалните си контакти с колеги, приятели и роднини. Съобразно изложеното е заявено становище за основателност на исковата претенция. Претендира разноски.

Ответникът-Прокуратурата на Република България в указания законоустановен срок по чл. 131 от ГПК излага становище за неоснователност на исковата претенция. Посочва, че забавянето на делото е и по вина на конституиран граждански ищец-Тих труд ЕООД. Намира за недоказано настъпването на твърдените от ищеца вреди. При условията на

евентуалност поддържа претендираното обезщетение да е прекомерно съобразно чл.52 от ЗЗД. Съобразно изложеното е заявено становище за отхвърляне на исковата претенция.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства по реда на чл.235 ГПК, намира следното:

Безспорно е между страните по делото, а това се установява и от събраните доказателства, ищецът да е привлечен като обвиняем за престъпления по чл.201 от НК, вр.чл.26, ал.1 от НК. Извършен е разпит на ищеца в качеството на свидетел по ДП на 03.09.2008год. С постановление от 10.10.2011год. ищецът е привлечен, в качеството на обвиняем като е взета мярка за неотклонение „Гаранция“ в размер на 500,00лв. По делото е представен обвинителен акт от 09.01.2012год. по досъдебно производство № 5594/2010г., по описа на СДВР и пр.пр. № 40276/07г. по описа на СРП /л. 67/, с който е повдигнато обвинението на ищеца за това, че в периода от 20.11.2006год. до 15.12.2006год. от каса на дружеството Тих труд ЕООД при условията на продължавано престъпление, в качеството на длъжностно лице прокуррист, присвоил чужди пари - общо сумата от 8556,40лв., собственост на Тих труд ЕООД, връчени в това му качество - престъпление по чл.201, вр.чл.26, ал.1 от НК.

Образувано е НОХД №397 по описа за 2012г. на СРС, НО, 98 състав, като първо о.с.з. е проведено на 08.05.2012г. Проведени са 6 о.с.з, като има две на които не е даден ход – поради липса на том от ДП и поради служебна ангажираност на защитниците на Ж. Й. П..

От Протокол от съдебно заседание по делото на 10.07.2014г. се установява, че делото е върнато на СРП поради допуснати съществени процесуални нарушения в Обвинителния акт. Изготвен е Обвинителен акт на 09.09.2014г. и въз основа на него е образувано НОХД №17270 по описа за 2014г. на СРС, НО, 98 състав. Насрочено е отново за разглеждане в о.с.з. на 17.03.2015г., с разпореждане от 05.01.2015г. Проведени са 10 открити съдебни заседания – с оглед на броя представени протоколи от такива, по делото, като Ж. Й. П. е присъствал лично на всяко от тях. Като само на 2 от тях не е даден ход – на едното поради ангажимент на защитниците на подсъдимия и на едно поради неявяване на вещо лице.

С присъда от 23.10.2019г. по НОХД №17270 по описа за 2014г. на СРС, НО, 98 състав /л. 11/, ищецът- Ж. Й. П. е признат за невиновен и оправдан по повдигнатото обвинение за извършено престъпление, която присъда е влязла в сила на 14.08.2020год. като е потвърдена с Решение №552 от 14.08.2020г. по ВНОХД № 288/2020г. на Софийски градски съд, НО, 1 въззивен състав /л. 18/.

От изслушаното по делото заключение на съдебнопсихологическа експертиза се установява, че воденото наказателно производство спрямо ищеца е оказало негативно емоционално въздействие върху него, има характер на психотравма, нарушила психологическото му благополучие за продължителен период от време, като последиците на са отзвучали напълно и към настоящия момент. Констатира се адаптационна реакция в отговор на травматичното събитие, която е с проява на напрежение, гняв, безсъние, чувство на обида и на безпомощност, разконцентрираност, засилващи се особено при приближаване на съдебните заседания. От проведеното тестово изследване се установява връзка на негативните психологически последици от проведеното срещу него наказателно производство. СПЕ сочи на умерена житейската активност и социално включване, измерено е леко повишено невротично ниво, изразяващо се в повишена чувствителност за стимулите на средата, склонност към безпокойство и тревожност, несигурност, колебания в настроението, чувство за вина, самотност, умора, слабост и апатия, повишена раздразнителност, непоносимост към критика и външни ограничения на свободата на собствените му действия. В съдебно заседание за защита на заключението вещото лице посочва, че към датата на изследването е останала повишена склонност към безпокойство, тревожност и несигурност, но с много малка интензивност.

По делото са събрани гласни доказателства, чрез разпит на свидетелите Е.Б. и

Р.Ч., от които се установява наказателното производство да се е отразило негативно на ищеца, чувствал се напрегнат, променил се. Изнервял се когато станело въпрос за обвинението, избивали му петна лицето, ставал разсеян. Обвинението и участието в съдебното производство се отразили негативно и на работата му, не бил адекватен да работи, правел много грешки. Бил принуден да напусне започната работа в МО, поради наличието на наказателното производство. Обвинението повлияло зле и на отношенията със съпругата и децата му. Ограничил контактите си.

При така установените факти от значение за спора съдът приема от правна страна следното:

Доколкото се претендира обезщетение за вреди от незаконно обвиняване в извършване на престъпление, при което наказателното производство е приключило с оправдателна присъда, пасивно легитимирана да отговаря по исковете е единната и централизирана Прокуратура на Република България /т. 5 от ТР № 3 от 22.04.2005 г./, която съгласно чл. 127 от Конституцията е органът, който привлича към наказателна отговорност за извършени престъпления и поддържа пред съда обвинението по наказателните дела от общ характер. В конкретния случай фактът, че ищецът е бил оправдан по повдигнатите му обвинения, обуславя възникване на отговорност на държавата при наличие на причинна връзка между незаконното обвинение в извършване на престъпление и причинените вреди /т. 11 от ТР № 3 от 22.04.2005 г./. В този смисъл приключването на наказателното производство с оправдателна присъда не е самостоятелно основание за присъждане на обезщетение- по смисъла на чл. 4 ЗОДОВ следва да бъдат установени и конкретните имуществени и неимуществени вреди, явяващи се пряка и непосредствена последица от увреждането.

Съгласно събраните по делото гласни доказателства, съдът намира за установено, че действително ищецът е претърпял претендираните неимуществени вреди от незаконно повдигнатото му обвинение, изразяващи се в депресираност, влошаване на отношенията със семейството му, нарушено професионално развитие, изпитвани страх и стрес, ограничаване на социалните контакти. От изслушаната СПЕ се установява, че наказателно производство спрямо ищеца е оказало негативно емоционално въздействие върху него, има характер на психотравма, нарушила психологическото му благополучие за продължителен период от време, като последиците на са отзвучали напълно и към настоящия момент. Констатира на е адаптационна реакция в отговор на травматичното събитие, която е с проява на напрежение, гняв, безсъние, чувство на обида и на безпомощност, разконцентрираност, засилващи се особено при приближаване на съдебните заседания.

Не се установява влошаване на здравословното състояние на ищеца, което да е в пряка причинно-следствена връзка с повдигнатото обвинение - развита хипертония и дерматологично заболяване, което се отличава и появява с произход-силен стрес и нервно напрежение. За тези заболявания не са представени надлежни документи, които да установяват съществуването им, както и вероятната причина за възникване. Индиция за наличието на влошаване на здравословното състояние има в свидетелските показания, но предоставената информация е недостатъчна, за да се приеме, че НП е предизвикало конкретни заболявания. Съдът намира за недоказано и раздялата със съпругата на ищеца да е обусловена единствено и само от наказателното производство, още повече че се касае за вътрешни отношения в семейството, за които свидетелите нямат преки впечатления. Показанията на св.Б., че е присъствал на конфликт между ищеца и съпругата му „по телефона“, не са достатъчни да обосноват подобен извод.

С оглед на това съдът счита, за доказана исковата претенция по основание, а обстоятелството, че част от вредите не са установени следва да се отрази единствено на размера на дължимото обезщетение.

Относно определянето на размера на обезщетението трябва да се вземат под внимание ред обстоятелства. Съгласно чл. 52 ЗЗД при предявен иск за неимуществени вреди, съдът следва да определи размера на обезщетението по справедливост. В този случай съдебната практика е наложила няколко обективни критерия, съгласно които да се определи точният размер на обезщетението. На първо място това е тежестта на обвинението, продължителността на наказателното производство, получило ли е производството

обществен отзвук, вземането на мярка за неотклонение.

Съгласно решение № 123/23.6.2013 г. по гр.дело № 254/14 г. на ВКС, Трето ГО, моралните вреди са индивидуално определими и паричното обезщетение за тях следва да съответства на необходимото за преодоляването им, и че не е пряка проява на справедливост, а е в дисхармония със справедливостта определяне на парично обезщетение по-голямо от необходимото за обезщетяване на претърпените вреди, като се обсъдят всички наведени доводи и обстоятелства, обосноваващи по-нисък размер на обезщетение. При определяне на дължимото обезщетение следва да се държи сметка и за обществените представи за справедливост в аспект на съществуващите обществено-икономически условия на живот.

По отношение на обстоятелствата, свързани с тежестта на повдигнатото обвинение, настоящия състав констатира, че на Ж. Й. П. е било повдигнато обвинение в извършване на престъпление по чл.201, ал. 1 от НК –дължностно присвояване, което има характер на тежко такова, по смисъла на чл.93, т.7 от НК, предвиждащо наказание лишаване от свобода до осем години. От представените материали от ДП, се установява, че наказателното преследване е осъществено в периода от 03.09.2008год., когато спрямо ищеца са предприети процесуално следствени действия до 14.08.2020год., когато е постановена оправдателна присъда или за период от приблизително 11години, 11месеца, 11 дни. Касае се за значителна продължителност, излизаща извън разумните срокове, с оглед характера на престъплението и извършените процесуално-следствени действия и предвид, че подсъдим е едно лице. От страна на ищеца е било на лице процесуално поведение, което не е създало пречки за евентуално по-бързо разглеждане на производството. Ж. Й. П. е присъствал на всички съдебни заседания, дал е обяснения, имал е активно процесуално поведение. Следва да се отбележи и обстоятелството, че допуснати грешки в ОА са довели до това, че някои процесуални действия е следвало да се извършат по два пъти, което е довело до значително забавяне. По отношение на Ж. Й. П. е била взета мярка за неотклонение „парична гаранция“, по отношение на която няма данни да е довела до ограничаване на права на лицето или затруднения. Няма данни обаче лицето да е осъждано към момента на повдигане на обвинение, като в тези случаи практиката приема, че наказателното преследване се отразява по-интензивно, отколкото при лице по отношение на което са водени множество наказателни производства.

Установява се, че Ж. Й. П. е търпял психически вреди през цялото време на наказателното производство, като негативните психологически последици не са напълно отминали.

С оглед отражението на извършеното спрямо ищеца наказателно преследване и вида на установените неимуществени вреди -доказани в хода на настоящото производство и социално - икономическият стандарт в страната по време на провеждане на наказателното производство, съдът намира, че справедливият размер на обезщетение е 18 000лв. /средно по 1500лв. за всяка година от провеждане на производството/, в който размер следва да бъде уважена исковата претенция и отхвърлена за разликата до 100000лв. като неоснователна.

Съгласно т.4 от ТР №3/2005год. на ОСГК на ВКС отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи възниква от момента на влизане в сила на оправдателната присъда, съответно това е и началният момент на забавата. От страна на ищецът се претендира заплащане на законна лихва върху сумата, считано от 14.08.2020г., която му се следва.

В полза на ищеца съразмерно с уважената част от претенцията, на основание чл.78, ал.1 ГПК следва да се присъдят и сторените по делото разноски в размер на 10 лв. за заплатена държавна такса. Поискано е и присъждане на възнаграждение на осн. чл.38, ал.1, т.2 от ЗАДв. В производството по делото, развила се при първото му разглеждане, ищецът е представляван от адвокат Л.С., като същата е предоставила безплатна правна помощ и съдействие. В нейна полза следва да се присъди минималното адвокатско възнаграждение съгласно чл.7, ал.2, т.4 от Наредба № 1/ 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в редакцията й към момента на сключване на договора, в размер на 635,40лв., съразмерно на уважената част от иска. При разглеждане на производството, след връщането му от САС за ново разглеждане, ищецът е представляван в едно открито съдебно заседание, в което не са извършвани действия по съдебно дирене, от адв.М.В. П.а, отново по

реда на чл.38, ал.1, т.2 от ЗАдв. В нейна полза следва да се присъди възнаграждение за явяване в едно съдебно заседание в размер на 250лв. по аргумент от чл.7, ал.9 от Наредбата.

Воден от горното съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул."Витоша"№2 да заплати на Ж. Й. П., с ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, пл. „****", пр.1 от ЗОДОВ сума в размер на 18000лв. /осемнадесет хиляди лева/, обезщетение за претърпени неимуществени вреди, по повод повдигнато срещу ищеца обвинение, в извършването на което е признат за невиновен с Присъда от 23.10.2019г. по НОХД №17270 по описа за 2014г. на СРС, НО, 98 състав, потвърдена с Решение №552 от 14.08.2020г. по ВНОХД № 288/2020г. на Софийски градски съд, НО, 1 въззивен състав, ведно със законната лихва от 14.08.2020год. до окончателното изпачане на вземането като **ОТХВЪРЛЯ** исковата претенция за сумата над 18000лв. до пълния предявен размер от 100000лв. като неоснователна.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес гр.София, да заплати на Ж. Й. П., с ЕГН *****, съдебен адрес: гр. София, пл. „****" съдебно-деловодни разноски в размер на 10лв.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес гр.София, да заплати на основание чл.38, ал.2 ЗАдв. на адвокат Л.С., със служебен адрес: гр.София, пл. „****" възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ и съдействие, съразмерно на уважената част от иска, в размер на 635,40лв.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес гр.София, да заплати на основание чл.38, ал.2 ЗАдв. на адвокат М.В. П.а, със служебен адрес: гр.София, пл. „****" възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ и съдействие чрез явяване в съдебно заседание, в размер на 250лв.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред САС в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____